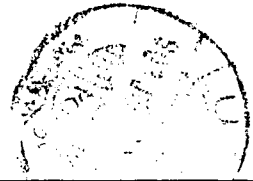


APĂRAREA NAȚIONALĂ



organ național-creștin independent.

Apare în fiecare Miercuri.

ABONAMENTELE:

Pentru monarhia austro-ungară:

Pe un an 10 cor., 6 luni 5., 3 luni 2 coroane 50 bani.

Pentru România și străinătate:

Pe an 14 franci, 6 luni 7 franci, 3 luni 3 franci 50 bani.

Abonamentele se plătesc înainte.

Redacția și administrația:

Strada Stefaniei Nr. 13.

Un număr costă 20 bani.

INSERTIUNILE:

Un rând petit sau spațiul său coastă pentru publicarea odată 12 bani, de două ori 18 bani, de trei ori 24 bani. — Reclame la finea textului coastă șirul de petit 50 bani.

Prenumeratiunile și inseratele se primesc la administrație, strada Stefaniei Nr. 13.

Epistole nefrancate nu se primesc. — Manuscriptele nu se înapoiază

Invitare.

Fraților!

Poporul român din Bucovina trece prin una din cele mai greie crize.

Întreaga viață publică din țară de scurt timp încoace se manifestă în semnul unei lupte crâncene, unei lupte pe viață și moarte. Nouri grei au învăluit orizontul politic. O furtună îngrozitoare pare a se deslănțui peste curînd.

Se apropie ziua de plată!

Ambiții bolnăvicioase și o lăcomie condamnabilă au divizat puterile și așa nu prea tari ale poporului român, au sămănat, nouă spre daună enormă, și e și spre folos, discordie între frate și frate.

Dușmani etnici și religioși, cîrșmari și uzurari, au înveninat sîngele poporului, i-au supt măduva.

O administrație puțin înțeleaptă, ba chiar răarșitoare prin multe zecanii a știut să retardeze și să propască în loc dezvoltarea cultural-națională a poporului nostru din Bucovina, favorizînd și patronînd cele mai multe mișcări dușmănoase întreprinse împotriva Romînilor.

Sub astfel de împrejurări propagarea celei mai josnice corupții, s'a dezvoltat pare că de sine.

Contra acestei corupțiuni molipsitoare trebuie toți Romîni de bine, să înceapă lupta decizivă și să o poarte pînă la sfîrșit.

E timpul suprem, ca toți acei, cari au nerușinarea de a angaja puterile noastre naționale în serviciul ambițiilor lor personale, să fie delăturați odată pentru totdeauna din rîndul luptătorilor celor cinstiți.

E timpul suprem, ca să ne răfuim cu ai noștri, să ne consolidăm și consolidăm să ne îndreptăm contra dușmanilor din afară.

Comitetul executiv al partidului național român din Bucovina ținînd cont de noaua situație politică din țară, creată de puternica mișcare creștin-socială în strînsă legătură cu ultimele întîmplări din camera imperială, și convins fiind, că numai o acțiune mare, bine organizată a tuturor puterilor disponibile din întreaga țară poate să ni educe succesul dorit, a hotărît pentru a nu dispune direcțiunea pe cît de clară, pe atît de hotărîtă, ce rămîne a o lua partidul nostru pentru viitor, în cercul său restrîns, de a convoca întreg comitetul național la o

Ședință plenară

care va avea loc **Luni în 27 Iulie 1908 la oarele 2¹/₂ d. a. în sala „Armoniei“ din „Palatul Național“ în Cernăuț**, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Completarea comitetului central.
2. Situația politică.
3. Activitatea deputaților romîni.
4. Eventualii.

In vederea seriozității momentului de față participarea tuturor membrilor se impune de sine și se consideră ca o cestiune de interes național individual.

COMITETUL EXECUTIV.

Corupțiune fără capăt.

Intr'o serie de articoli consecutivi am dat în vileag nemaipomenitele abuzuri, ce se comit de unii funcționari, aplicați în serviciul țării, crezând că măcar de rușinea lumii forurile competente vor interveni pentru delăturarea acestor abuzuri. Cu durere trebuie să zicem, că cu toate, că am urmărit toate afacerile acestor foruri cu atențiune deosebită, o întoarcere spre bine n'am putut-o constata. Am constatat însă în schimb existența altor abuzuri, de cari până acuma noi n'am avut știre, dar nici nu ni-am închipuit, că astfel de lucruri pot să provie în secolul al XX-lea în o provincă a unui stat bine organizat.

În cele din urmă vom da cetitorilor noștri și publicității abuzurile până acuma încă tănuite a marilor zilei dela autoritățile țării.

În urma extinderii activității autorităților țărișoarei noastre prin luarea în administrația țării a mai multor ramuri, cari astăzi constituie resursele țării încăperile din palatul țării au devenit insuficiente, așa, că birourile funcționarilor acestor ramuri de administrație s'au plasat prin diferite edificii particulare.

Așa spre exemplu contabilitatea și casieria țării, apoi biroul cultural-tehnic și biroul pentru clădiri și construcțiuni ale țării sînt plasate în casele doctorului Klym pe strada lui Dr. Reiss. Biroul oficiului pentru impozitul pe sare și pe bere se află în palatul țării, pe cînd consiliul cultural al țării în școala agronomică.

Ce va să zică plasarea acestor birouri apartinătoare comitetului țării în toate unghiurile orașului, poate numai acela înțelege, care a avut de lucru în vr'o două birouri de astea și care a trebuit să alerge dela un birou la altu o jumătate de zi. Dar privind alergarea asta numai pe unul care are de rezolvat afaceri particulare, momentul acesta nu împoartă publicitatea de loc zic, puternicii zilei.

Deși nu putem admite logica asta, trecem peste afacerea asta la ordinea zilei, ca să discutăm altă afacere.

Dupre cum am zis, o mulțime de birouri de ale autorităților țării sînt plasate în casele d-lui Dr. Klym.

Și asta nu s'a pus la cale din cauza că poate în Cernăuț nu existau alte edificii particulare potrivite pentru birouri, ci din simpla cauză, că Dr. Klym, care își zădise o casă mare pe dătorie, în urma speculației acesteia, intrase în dătorii atît de afund, încît era cît pe ce să-și piardă și cealaltă casă; și prin urmare pentru acest fiu al nației rutene a trebuit de aflat scăpare. Și scăparea i-a aflat-o prietenul său Smal-Stocki, care cu toate că nu era de lipsă, a închiriat pentru comitetul țării căsile lui Dr. Klym cu un preț de chirie atît de horend, încît l'a scos pe bie-

tu dentist Klym din încercăturile pecuniare, lăsîndu-l în scurtă vreme cu casa din chestie liberă de ori și ce ipotecă.

Dar ca să nu se iște vr'o bănu-eală de protecțiune, Smal-Stocki a știut să determineze pre comitetul țării să mărească locuința directorului Zacher, care pînă aici constă numai din cîteva încăperi, punîndu-i acestuia la dispozițiune un tract întreg din palatul țării, așa că acest pașă, astăzi are la dispozițiune o locuință ca un principe, constînd aceasta din unsprezece încăperi.

Și ca să puie și colac preste pupă-ă s'a stabilit, că dl Zacher să plătească pentru aceasta locuință, dimpreună cu încălzit, iluminat, servit, apaduct etc., suma ridiculă de 50 cor. 57 bani lunar, sau 330 cor. anual.

Astfel se chivernisește cu averea strînsă de pe spatele bietului nostru țărăn.

Exemplul adus aici ca probă pentru documentarea istrăvirii averii bietului nostru popor și pentru documentarea sistemului de protecțiune, ce se promovează la comitetul țării, este numai unul din cele sute, pe cari le cunoaștem și pe cari nu ne vom sfi a le aduce în totalitate la cunoștința poporului, ca acesta să tragă odată pe puternicii zilei la răspunderea cuvenită.

Vom reveni în numerii viitori.

Serbarea dela Suceavă.

Serbarea tradițională aranjată din incidental »Sinzienilor« în grădina »Școalei Romîne« s'a făcut și în anul acesta. Societățile culturale din loc »Școala Romînă«, filiala soc. »Damelor Romîne« și reuniunea de cîntare »Ciprian Porumbescu« și-au dat concursul reciproc, asigurîndu-și astfel o răușită splendidă prin cooperare comună.

De astă dată s'a pus în fruntea serbării soc. »Școala Romînă«, fiind în ajunul jubileului de 25 de ani, ea voiește să se manifeste publicului larg de pe acu, pentru a-și pregăti terenul pentru toamnă, cînd își serbează jubileul în urma unei activități pline de muncă rodnică, și încordată.

Pregătirile făcute în anul acesta au luat dimensiuni mai mari, deît cele obicinuite.

La intervenția comitetului »Școalei Romîne« pe lîngă comandantul regimentului 16 de infanterie în Fălticeni, am primit muzica militară pentru întreaga serbare, care a început luni la 6 Iuli st. n. la oarele 7 seara cu un concert în grădină. Un sentiment de mîndrie și entuziasm ne-a stăpînit pe tîi în momentul, cînd la un public numeros, adunat dela oraș și țeră în grădină, am auzit prima prestațiune muzicală, predată cu muă măiestrie din partea muzicii militare, condusă fiind de șeful ei ll locotenent Pursch, care priu ambilitatea sa și-a cîștigat simpaa tuturor. Concertul a avut penu publicul nostru atîta farmec, înî nici ploaia, care începuse cam se

la oarele 10 seara, nu l-a putut îndepărta din grădină. Sara aceasta s'a finit cu o convenire socială, ce au aranjat-o membrii emerițați ai societății academice »Junimea« în onoarea membrilor noi întrați, cu deosebire însă în onoarea celor, cari au trecut bacalaureatul în Suceava. Convenirea, la care a participat mai toată inteligența din loc, precum și șeful muzicii militare dl locotenent Pursch, a fost foarte animată. S'a vorbit întru cimentarea legăturilor între cei noi întrați și cei vechi, ale căror semne îmbucurătoare sînt cunoașterea reciprocă și legăturile de prietenie. Entuziasmul a fost la culme, cînd șeful muzicii a executat mai multe piese din vioară, acompaniat de orchestra militară. Am cunoscut în el un artist adevărat, care știe cuceri prin artă și fineță sufletul tuturor. Cu greu ne-am putut despărți în seara aceasta.

Numai împrejurarea, că ne înfilnim a doua zi, cînd serbarea se prourmează, ne-a determinat să plecăm.

În fine eată că ne aflăm earăși la sunetul atrăgător al muzicii. E Marți la oarele 4 după amiază și serbarea începe din nou. Acuma lume mai multă. Mulți, veniți pentru prima oară la serbarea aranjată în grădina aceasta, sînt uimiți de de mulțimea, care nu-și află loc în grădina spațioasă, aranjată cu multă cetină și steaguri tricolore, infășoșînd un aspect deosebit de plăcut. Societatea damelor romîne a luat parte activă la serbare prin aranjarea unui chiosc, decorat cu steaguri naționale și covoare, în care elita damelor romîne s'a ocupat cu vînzarea a tot felul de articole de consum.

S'a prezintat și multă lume din popor, făcînd impresii bune atît la infășoșare cît și prin costumul aranjat cu mult gust.

La un signal dat din partea muzicii, publicul este avizat să ia loc, urmînd un punct nou din program: concertul. După întonarea imnului festiv din partea corului, dirijat cu multă dibăcie de conducătorul artistic al reuniunii, dl Schlütter, ține președintele societăți »Școala romînă« dl Iorgu G. Toma discursul festiv cu cunoscuta-i vervă oratorică, al cărui conținut va fi publicat mai la vale. Discursul a fost primit din partea publicului cu mult aplaus. Urmează apoi concertul reuniunii de cîntare »Ciprian Porumbescu«, care a dovedit și de astă dată, că este la culmea chiemării sale. Programul a fost variat și bine studiat. S'au cîntat piese curat naționale. Aceasta trebuie să remarcăm cu deosebită satisfacție. Comitetul merită toată lauda în frunte cu conducătorul artistic S'au executat piese de Kiriac, Ciprian Porumbescu, Vidu, Eusebie Mandicevski și Tudor cav. de Flondor, floarea artiștilor noștri. Publicul satisfăcut pe deplin a respătit fiecare cîntec cu ovații și cu dese cereri de repețire. Finindu-se concertul toată lumea s'a așezat din nou la mese, ear muzica militară își reîncepe concertul de grădină, care durează pînă'n zi.

Fiecare s'a întors acasă cu cele mai plăcute impresii. Atit succesul moral cît și cel material a fost

mulțămitor. S'au incasat peste 1500 de coroane. Școala romînă poate fi mîndră de succesul dobîndit.

Pusă sub conducerea unui bărbat harnic și foarte de inimă, societatea dă tot mai stăruitor semn de viață pentru înăntarea culturii poporului romîn din Bucovina.

G. I. de B.

Discurs festiv

ținut de dl Iorgu G. Toma, președinte al societății culturale »Școala Romînă« din Suceava, la serbarea Sinzienilor în 7 Iuli st. n. a. c.

Doamnelor, Domnilor!

»Temeiul vieții oricărui popor este limba lui. Acest temei al vieții oricărui popor, care se numește limbă, a fost înțeles și recunoscut în toate timpurile, el a fost înțeles și recunoscut de toate popoarele, cărora li-a hărăzit soarta un rol în viața culturală a neamului omenesc. »Nu există nici o singură epocă în viața unui astfel de popor, în care el să nu se fi adunat în jurul cultului pentru limba lui cea adevărată.«

Dovada cea mai vie despre adevărul neclintit al acestor constatări o avem în patria noastră, o avem în înțelesul pozitiv al constatărilor în zeci de cazuri, și o avem în înțelesul negativ al lor într'un singur caz, care e însă de o elocvență zdrobitoare.

Toate popoarele, cite populează vastul nostru imperiu austro-ungar și nu sînt în Austria Germani și nici în Ungaria Maghiari, ci sînt individualități deosebite naționale, recunosc de voie, de nevoie, în una din cele două jumătăți ale imperiului dualist supremația limbei germane, iar în cealaltă, a limbei maghiare ca limbă unitară, oficială și diplomatică a acelei jumătăți de imperiu, încolo însă toate popoarele, atit cele reprezentate în parlamentul austriac, cît și cele de sub coroana sfîntului Stefan, țin morțiș, țin cu toată puterea sufletului lor, țin cu tot dorul lor de jertfă la individualitatea națională, care o alcătuiește fiecare din ele, la limba civilizația și literatura acestei individualități.

Aceasta cu privire la partea pozitivă a constatărilor de mai sus.

Ca pildă în direcția negativă a lor ni servește poporul evreesc.

Instrăinat de limba părinților săi, limba vechiului testament, acest popor, înzestrat cu unele însușiri superioare, duce o viață parazită, o viață lipsită de farmecul, ce-l dă limba caracteristică individuală, o viață lipsită de mîndria bazată pe o puternică conștiință națională.

Și dacă ne vom întreba doamnelor și domnilor, care e acea putere neînțeleasă, acea putere supraomenească, ce emanează din limba unui neam și alimentînd toate arterele, toate forțele vieții sale, îl învrednicește de creațiuni neperitoare ale spiritului și-l determină la fapte eroice ale sufletului, alcătuiind din acel neam o vecinic indisolubilă, unitate sufletească, atunci va trebui să respudem cu dl N. Iorga, din a cărui magistral discurs: »Despre drepturile limbii naționale în statul modern«, ținut la univertitatea din București la 12 Mart 1406, au imprumutat constatările făcute la început și imprumutăm și unele, ce urmează, va trebui, zic, să respundem, că această putere a limbei unui neam vine de acolo, că limba nu-i numai un mijloc practic, prin care un om poate să-și comunice gîndurile și sentimentele sale altor oameni; o limbă reprezintă pentru un popor mult mai mult. Ea este forna cea mai înaltă,

Socoteala pentru anul 1907.

Venituri.	
Starea casei în numerar la finea anului 1906	1395.55
Capitaluri primite: Părtașii: Suma vărsărilor	1080.—
Depuneri: Suma vărsărilor cu adaosul intereselor	24737.43
Imprumuturi luate	—.—
Restituiri de imprumuturi acordate: Restituiri efectuate	15677.—
Cont curent cu nemembri:	—.—
Vărsări din partea membrilor: Restituiri	—.—
Interese: Dela imprumuturi acordate cu adaosul intereselor de întârziere, în numerar » Dela conturi curente cu nemembri	3433.47
Venituri felurite: Taxe de intrare	108.—
Cheltueli de judecată în număr	—.—
Restituirea taxei urcate plătită conform § 79	4.80
Cheltueli de judecată prescrise	—.—
Cheltueli de birou bonificate	—.—
Suma: 46436.25	

Cheltueli.

Adaos la fondul edificiului	—.—
La fondul de rezervă	—.—
Fondul de rezervă de pe la însoț. Pentru mobilii cumpărate	—.—
Părtașii restituite	180.—
Depuneri restituite	9373.40
Imprumuturi luate restituite	—.—
Imprumuturi date:	29800.—
Plătiri la nemembri b) Depuneri de prisosuri	—.—
Interese: Pentru părtașii	296.55
» » depuneri spre păstrare în num. și prin adaos	3095.10
» » imprum. luate	120.—
Cheltueli de inserare	—.—
Cheltueli de judecată, taxe notariale și cheltueli de inserare	85.06
Bir pe venit și taxe indirecte	36.34
Fondul pentru mașini	—.—
Cheltueli în număr ale membrilor direcțiunii și remunerarea visternicului	412.—

Fondul de rezervă	—.—
Visternicie	—.—
Cheltueli de birou	45.07
Cabinetului »Silvestru«	—.—
Starea casei în număr la finea anului 1907	2992.25
Suma: 46436.25	

Contul de profit și pierderi.**Pozițiuni de pierdere.**

Interese pentru părtașii pe anul 1906	296.55
Adaos la fondul edificiului	255.26
Cabinetului »Silvestru«	—.—
Adaosul la fondul de rezervă din profitul curat de pe anul 1906	256.25
Prescriere din cheltuelele mobililor	—.—
Interese pentru depuneri spre păstrare	3095.10
» » pentru imprum. luate	120.—
Cheltueli de inserare	—.—
Cheltueli de judecată, taxe notariale și de inserare	10.—
Fondul pentru mașini	—.—
Visternicie	—.—
Bir și taxe directe	47.73
Cheltueli în număr ale membrilor direcțiunii și remunerarea visternicilor	412.—
Cheltueli de birou	45.07
Bilanț-Saldo: Profit curat pe anul 1906	951.92
Suma: 5490.87	

Pozițiuni de profit.

Saldo transport	798.45
Interese dela impr. acordate » » imprumuturi acordate curente	4579.62
Interese dela conturi curente	—.—
Taxe de intrare	108.—
Restituirea taxei urcate plătită conform § 79	4.80
Felurite venituri: din vânzarea cărțicelor	—.—
Suma: 5490.87	

Bilanțul în 31 Decembrie 1906.**Active.**

Starea casei în număr cu finea anului 1906	2992.73
Hirtii de valoare ale fondului	

de rezervă după cursul din 31 Decembrie 1906. Carte de depunere	—.—
Alte hirtii de valoare ale însoțirii după cursul din 31 Decembrie 1906 Carte de Părtașie la Centrală	—.—
Valoarea de bilanț al mobililor	224.30
Restanțe de imprumuturi acordate scadente	6783.—
curente	58058.—
Restanțe în conturi curente la nemembri	—.—
Restanțe de interese pentru imprum. acordate scadente curente	576.24
2193.62	
Fondul de rezervă de pe la însoțire	—.—
Interese plătite înainte (Centr.)	—.—
Fondul clădirii edificiului	—.—
Fondul pentru mașini	—.—
Interese de pe imprum. luate solvite înainte	—.—
Bir de interese de pe depuneri solvite înainte	—.—
Restanțe de cheltueli de judecată	75.06
Suma: 70677.65	

Passive.

Starea fondului de rezervă	704.13
» părtașilor	6040.—
» depunerilor	59162.62
» imprumuturilor luate » fondului pentru mașini	3000.—
Fondul edificiului	771.25
Starea imprumuturilor dela nemembri în cont curent (Centrala)	—.—
Interese plătite înainte pentru imprumuturi acordate	—.—
Bir ce trebuie evaluat și taxe	47.73
Remunerarea propusă pentru visternici pe anul 1906	—.—
Profit curat pe anul 1906	951.92
Suma: 70677.65	

S'a aprobat de adunarea generală din 28 Iunie 1908 și s'a hotărât a se fixa remunerarea visternicului pentru anul 1908 cu 500 cor., din profitul curat de 951 cor. 92 bani, să se plătească interese cite 6 procente pentru părtașii, 400 coroane să se adaugă la fondul pentru zidirea unei case a băncei, eară restul

de 216 cor. 92 bani să se adaugă conform dispozițiilor statutare la fondul de rezervă.

George Cosmovici, U. Dan,
preș. cons. de control. director.
David Hasna, Ioan Chira,
memb. în cons. de cont. mem. în direc.
Constantin Tcaciuc,
visternic.

Cu ziua de 12 Iulie 1908 am redeschis subsemnații în Cernăuț vechea renumită

pitărie

de pe strada crinilor
(odinioară Mathias)
și rugăm onoratul public să ni dea tot concursul posibil.

Oferim cea mai efină și excelentă marfă.

Mathias & Greul.

„MINERVA”
stabiliment de arte grafice
și institut de editură
BUCUREȘTI

Bulevardul Academiei 3
Strada Edgar - Quinet 4

cea mai bogată
editură în scrieri
naționale

Atențiune!**Gustare și seta..****Abătut și obosit**

devine orice lucrător

care își va potoli setea în zile călduroase cu bere sau vin.

Inșă voioși de lucru și puternici!

vor rămâne toți, ce vor lua drept potolitor de sete:
un pahar de cafea „Enrilo” răcorit.

Această decoctiune de „Enrilo” este foarte simplă de preparat. —

La un litru de apă se ia vre'o 2 lingurițe de cafea pline = 10 grame: Franck „Enrilo” înlocuitor de cafea; aceasta se ferbe 5 minute bine, amestecând o dată la clocotire; apoi se lasă 3 minute să stea spre limpezire. Fertura se toarnă în alt vas, și se adaugă ceva zahăr și se așează spre răcorire (într'un vas plin cu gheață).

Un litru din această gustoasă cafea „Enrilo” costă împreună cu zahărul numai.

5-6 bani.

Pentru lucrător reprezintă de aceea: Enrilo potolitorul de sete față de vin și bere o economie respectabilă săptămânală.

Luat cald cu lapte

(6 grame la 1/4 de litru apă); cafeaua „Enrilo” este un mijloc excelent de dimineață și de seară.

Această cafea „Enrilo” se produce de către fabrica celei casei Heintz, Franck & Söhne; dar de vânzare în orice magazin de colonate.

MARKS: 12.

Pictor decorator

Joan Ladu

absolvent al școlii de artă și industrie din München

Cernăuț, str. Dr. Jgel Nr. 16

recomandă atelierul său pentru

Zugrăvit de căsi, după modelurile cele mai noue; **de biserici firme,** vopsit și lucrat de --- **Uși, ferestri, mobile etc.** special în imitațiuni de tot felul de **Lemn, marmură,** și toate lucrările atingătoare de bransa asta.

Praxa și teoria mea de 20 ani făcută în orașele: Viena, München, Pesta și diferite orașe din Elveția îmi dau speranța a fi în stare a satisface pe deplin dorințele onorațiilor mei clienți și în cele mai delicate pretensiuni.

Primesc și execut cu cea mai mare acurăteață ori și ce comandă.

Fiind unicul Român în loc, rog respectuos sprijinul on. T. P. public.

Recomand atelierul meu de

tuns, bărbierit și frizat

ALEXANDRU URUSU

Cernăuț, piața principală 3.

In ograda la stânga.